

УДК 628.157

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ З НАДАННЯ ПОСЛУГ НА ПРИКЛАДІ ПрАТ «РІВНЕЛІФТ»

Ю. А. Будник

студент 5 курсу, група ОА-51м, Навчально-науковий інститут економіки менеджменту і права

Науковий керівник – к.е.н. С. Я. Зубілевич

*Національний університет водного господарства та природокористування,
м. Рівне, Україна*

У статті наведено особливості обліку фінансових результатів з надання послуг та рекомендації щодо вдосконалення обліку відповідно до особливостей діяльності суб'єкта господарювання.

Ключові слова: фінансові результати, операційна діяльність, прибутки, збитки.

В статье приведены особенности учета финансовых результатов по предоставлению услуг и рекомендации по совершенствованию учета в соответствии с особенностями деятельности предприятия.

Ключевые слова: финансовые результаты, операционная деятельность, прибыль, убытки.

The article presents the features of accounting financial results to provide service and recommendations to improve accounting accordance with activity of enterprise.

Keywords: financial results, operating activity, profits, losses.

Вступ. Значна частина підприємств (товариств, організацій) в умовах ринкової економіки та інформаційного суспільства здійснюють свою діяльність не у сфері матеріального виробництва, а у сфері послуг, що зумовлює необхідність у дослідженні особливостей ведення обліку фінансових результатів з надання послуг та його подальшим удосконаленням.

Традиційні підходи щодо обліку за національними стандартами не враховують практику підприємств, що виконують електромонтажні роботи, тому що дана галузь має цілий ряд специфічних особливостей, які впливають на їх організаційно-виробничу структуру та кінцеві фінансові результати. Тому дослідження особливостей обліку фінансових результатів з надання послуг та його науково – обґрунтоване вдосконалення є визначальним фактором формування достовірних фінансових результатів

Серед останніх досліджень процесу обліку фінансових результатів з надання послуг, зокрема і в світлі вдосконалення бухгалтерського обліку в Україні, досліджували ряд науковців, таких як: Ф. Ф. Бутинець, М. П. Войнаренко, Я.В. Лебедзевич, С.Ф. Голов, Л. Л. Горещька, В. М. Костюченко, В. В. Сопко та ін. Разом з тим, ряд важливих питань і на сьогодні залишаються невисвітленими. Саме це й визначає актуальність даної статті.

Мета дослідження - розкриття особливостей обліку фінансових результатів з надання послуг на прикладі ПрАТ «Рівнеліфт» та обґрунтування рекомендацій щодо їх удосконалення.

Результати дослідження. Кінцевим етапом кругообігу капіталу підприємства, яке виконує електромонтажні роботи, є процес реалізації, що здійснюється на підставі відповідних угод про виконання таких робіт. Процес реалізації є сукупністю операцій з продажу виконаних робіт замовникам, кінцевим результатом яких є отримання фінансового

результату (прибутку чи збитку). Єдиного трактування категорій «фінансові результати», «прибуток» та «збиток» не існує. Наукова полеміка навколо сутності, форм та джерел формування результатів діяльності, методики їх визначення має тривалу історію. Вибір основи оцінки та концепції збереження капіталу покладений в основу облікової моделі, що використовується при складанні фінансових звітів. Сучасна фінансова звітність суб'єктів господарювання, у тому числі ПрАТ «Рівнеліфт», базується на фінансовій концепції капіталу, за якою прибуток відображає зростання номінального грошового капіталу за певний період часу.

У вітчизняній практиці обліку застосовується лише один підхід до визначення фінансового результату господарської діяльності підприємства, зміст якого чітко описаний в Положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку. Фінансовий результат розраховується шляхом зіставлення доходів і витрат. В свою чергу, облік доходів і витрат заснований на принципах нарахування та відповідності доходів і витрат та превалювання суті над формою.

За НП(с)БО на ПрАТ "Рівнеліфт" виділяють такі фінансові результати, які відображені у Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід):

- основної діяльності;
- операційної діяльності;
- іншої діяльності;
- чистий фінансовий результат.

Методику розрахунків згаданих фінансових результатів та їх взаємозв'язок наведено на рис. 1.

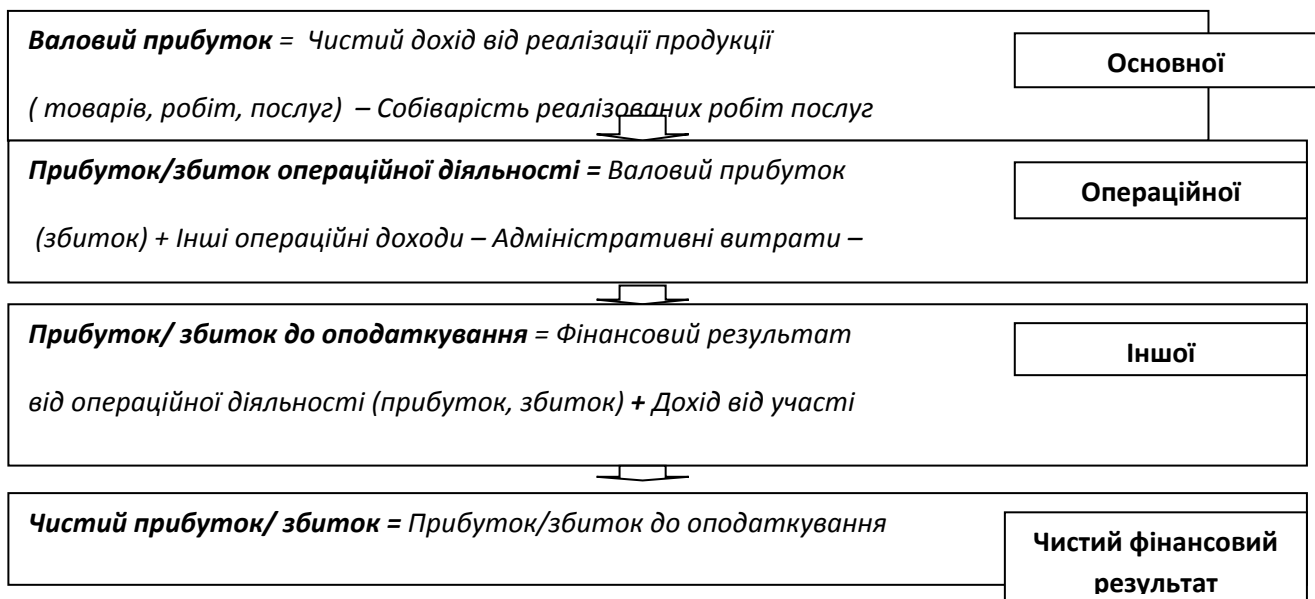

Рис. 1. Види фінансових результатів за НП(с)БО ПрАТ Рівнеліфт

Таке розмежування результатів надає змогу отримувати оперативну інформацію про результативність діяльності підприємства в цілому та в розрізі її окремих видів. Зважаючи на особливості діяльності ПрАТ "Рівнеліфт", особливу увагу слід приділити такому показнику, як операційний фінансовий результат. Це синтетичний показник, який формується в обліку на субрахунку 791 і поєднує результати основної та іншої операційної діяльності[1]. Використання даного показника відіграє важливе значення у процесі управління прибутками підприємства, дає змогу розрахувати фінансові результати за видами виконаних робіт, коефіцієнт рентабельності операційного прибутку, ефект операційного важеля та інші.

З цією метою постає потреба урозмежованому відображенні фінансових результатів в обліку. Для вирішення поставленого завдання пропонується введення відповідних аналітичних рахунків до рахунка 791 «Результат операційної діяльності», а саме: 7911 «Результат основної діяльності» і 7912 «Результат іншої операційної діяльності». Відображення господарських операцій на аналітичних рахунках 7911 і 7912 дозволить без додаткових трудових і часових затрат тримати інформацію стосовно результатів основної й іншої операційної діяльності, прослідкувати їх динаміку.

На основі вищезазначених пропозицій з удосконалення організації обліку фінансових результатів операційної діяльності нами побудовано схему їх визначення, зображену на рис. 2.

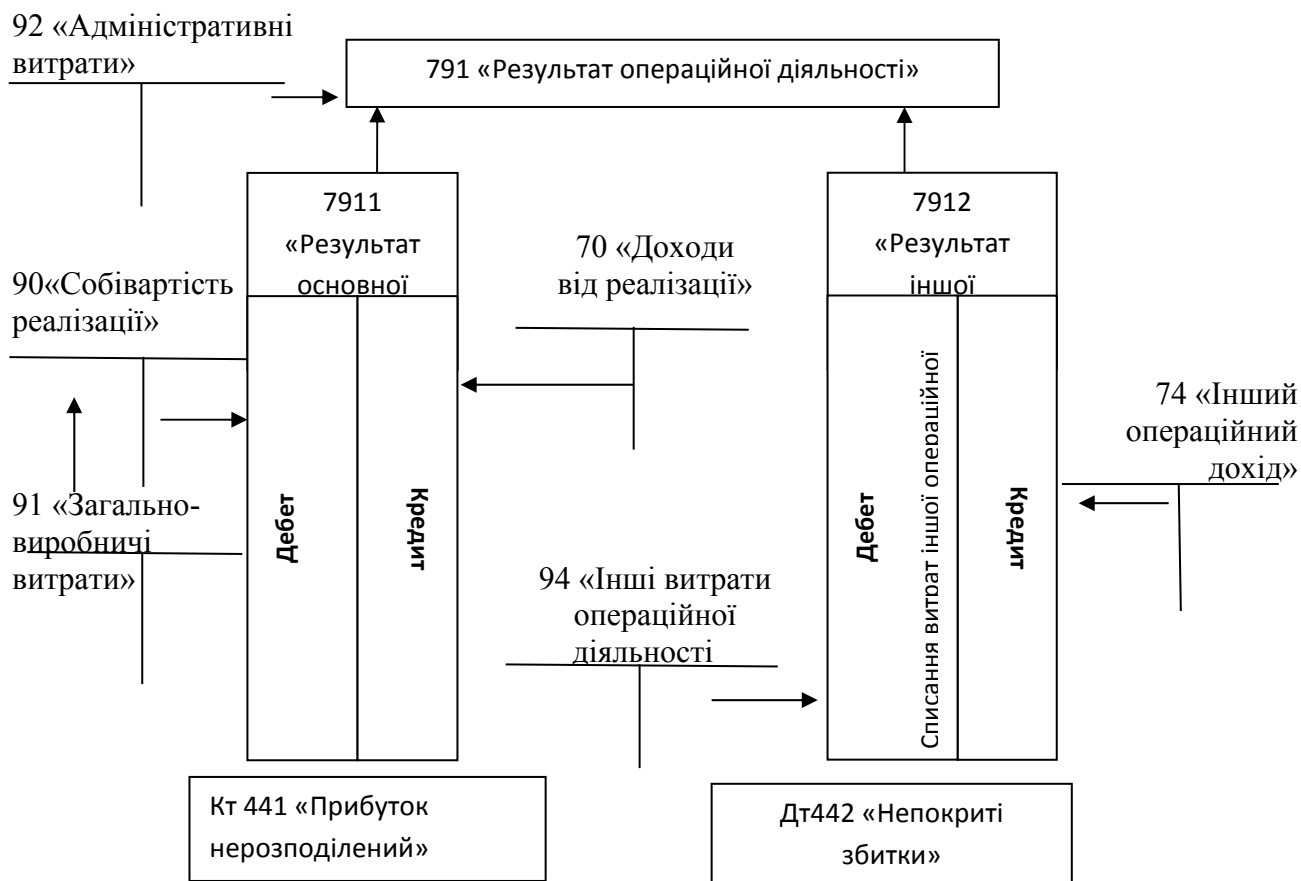

Рис. 2. Методика формування фінансових результатів операційної діяльності
 ПрАТ «Рівнеліфт»

Як видно з рис. 2, у дебет аналітичного рахунка 7911 «Результат основної діяльності» пропонується списувати витрати основної діяльності з кредиту субрахунків 903 «Собівартість реалізованих робіт і послуг», а на його кредит – доходи від основної діяльності з дебету субрахунка 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг». Порівняння дебетового та кредитового оборотів на аналітичному рахунку 7911 дає можливість визначити валовий прибуток (якщо сума за кредитом перевищує суму за дебетом) чи збиток (якщо сума за дебетом перевищує суму за кредитом) в результаті основної діяльності.

У дебет аналітичного рахунка 7912 «Результат іншої операційної діяльності» пропонується списувати витрати іншої операційної діяльності з кредиту субрахунка 943 «Собівартість реалізованих виробничих запасів», а на його кредит – доходи від іншої операційної діяльності з дебету субрахунка 712 «Дохід від реалізації інших оборотних активів» та дебету рахунка 713 «Дохід від операційної оренди активів». При перевищенні

суми за кредитом від суми задебетом на аналітичному рахунку 7912 отримаємо прибуток від іншої операційної діяльності, у протилежному випадку – збиток від іншої операційної діяльності. Сума адміністративних витрат з кредиту рахунку 92 списуватиметься в дебет субрахунка 791.

У кінці року результати операційної діяльності відображають на рахунку 44 “Нерозподілений прибуток (непокріті збитки)”, причому прибутки від основної та іншої операційної діяльності необхідно списувати відповідно з дебетів аналітичних рахунків 7911 і 7912 в кредит субрахунка 441 “Прибуток нерозподілений”, збитки – з кредитів 7911 і 7912 в дебет субрахунка 442 “Непокріті збитки”.

Подальша деталізація доходів і фінансових результатів можлива у розрізі замовників (замовлень), осіб, відповідальних за виконання (бригад) тощо, що дозволить ідентифікувати проблемні сектори діяльності товариства та застосовувати відповідні засоби мотивації.

Також слід приділити увагу формуванню в обліку змінних витрат та ввести відповідні аналітичні субрахунки до рахунків витрат, що дозволить розрахувати такий показник як маржинальний прибуток, визначити операційний важіль і його ефект.

Проведене дослідження дозволяє зробити висновок, що з метою отримання оперативної та точної інформації про фінансові результати надання послуг потрібно чітко розмежовувати їх за видами діяльності, а витрати – на змінні та постійні. Це зумовлює необхідність змін в організації та методиці їх обліку. Практичне використання підприємствами запропонованих в статті пропозицій дозволить оперативно отримувати інформацію про результати їх діяльності в розрізі, необхідному для потреб менеджменту організації. Проте точність розрахунку маржинального прибутку залежить від науково обґрунтованої методики обліку витрат, дослідження якої є перспективою наших досліджень.

Список використаних джерел:

1. Гаращенко О.В. Облік і аналіз формування фінансових результатів та розподілу прибутку: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.04 “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит” / О.В. Гаращенко. – К., 2004. – 19 с.
2. Жиглей В.І. Суспільство як основний користувач бухгалтерської інформації: досвід США / В.І. Жиглей // проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Міжнародний збірник наукових праць. / Серія: бухгалтерський облік, контроль і аналіз. Випуск 1 (10). / відповідальний редактор д.е.н., проф. Ф.ф. Бутинець. – Житомир: ЖДТУ, 2008. – 376 с.
3. Лебедзевич Я.В. Фінансові результати та їх контроль в системі бухгалтерського обліку: методологія і практика: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.04 “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит” / Я.В. Лебедзевич. – К., 2002. – 20 с.
4. Шара Є.Ю. Фінансовий облік та аналіз результатів діяльності промислових підприємств: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.04 “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит” / Є.Ю. Шара. – К., 2001. – 24 с.
5. Шутенко Л.Н., Торкатюк В.И. и др. Основні напрямки та методи підвищення ефективності реалізації проектів в будівельній галузі // Коммунальное хозяйство городов: Науч. - техн. сб. Вып.59. Сер.: Экономические науки. - К.: Техніка, 2004. - С.10-336.
6. Фінансова звітність ПрАТ «Рівнеліфт» за 2012 рік.
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності (наказ Міністерства від 28.03.2013 р. №433)